

30 *Kaaderilaulajat*
VUOTTA

Kolme vuosikymmentä

Kaaderilaulua:

”Nyt ystävät laulu jo aloittakaa”

Hotelli Arthur, Helsinki

20.4.2024 klo. 16.00-20.00

Minulla on ilo ja kunnia onnitella Kaaderilaulajia 30 vuoden merkkipaalun saavuttamisesta Suomen Mieskuoroliiton puolesta.

Niin Kaaderilaulajat kuin Mieskuoroliittokin ovat vielä suhteellisen nuoria yhdistyksiä, kun vertailukohtana on Suomessa harrastetun mieskuorolaulun ajanjakso. Suomalaisen mieskuoromusiikin ytimessä ovat aina olleet samat ylevät arvot, jotka kilvoittavat edelleen myös

Kaaderilaulajien toimintaa. Erityisesti isänmaanrakkaus on aihe, joka on ollut niin upseerien lauluperinteen kuin koko suomalaisen mieskuoroperinteen kantava voima jo ajalta kauan ennen Suomen valtiollista itsenäisyyttä.

Kaaderilaulajilla on oma erityinen paikkansa suomalaisessa mieskuorokentässä sotilaslaulujen perinteen vaalijana. On tärkeää, että Kadettikuorossa mieskuoromusiikin löytäneille on kuoroyhteisössä luonteva koti, missä jatkaa lauluharrastusta.

Suomen Mieskuoroliitto toivottaa hyvää vuosijuhlaa Kaaderilaulajille, niin nykyisille kuin entisille laulajille sekä kaikille heidän läheisilleen. Toivomme saavamme nauttia Kaaderien laulusta hamaan tulevaisuuteen.

Janne Korhonen

Puheenjohtaja

Suomen Mieskuoroliitto ry

Hyvät konserttivieraamme,

Olette lämpimästi tervetulleita Kaaderilaulajien 30v. juhlakonserttiin ja sen jälkeiseen karonkkaan. Me Kaaderilaulajat arvostamme suuresti, että olette osoittaneet tukenne kuorolle ja sen esittämälle musiikille. Kuoron ohjelmisto kumpuaa syvästä kiintymyksestä rakasta Isänmaatamme kohtaan ja me laulajat olemme ylpeitä saadessamme esittää teille musiikkia, joiden juuret ulottuvat kauas Suomen historiaan.

Kaaderilaulajien marssissa, jonka on sanoittanut ja sovittanut kuoron arvostettu johtaja evl dir. cant. Matti Orlamo, lauletaan “..into lauluun syttyy yhä uudelleen kaadereiden kuoroon upseerin..”. Tätä intoa on ollut havaittavissa laulajissa koko kevään jatkuneissa harjoituksissa, jonne on saavuttu aktiivisesti aina Turusta ja Lahdesta asti.

Intoa meissä oli myös viime keväänä, kun harjoittelimme Ukrainan tukikonserttimme kappaleita. Käynnissä olevan sodan aikana on paljon puhuttu Ukrainan ja Suomen kohtaloiden yhtäläisyyksistä. Suomen kohtalon hetkiin liittyy paljon hienoja mieskuorokappaleita, joista monia kuulette juhlakonsertissamme ja sen jälkeisessä karonkassa. Meille laulajille Ukraina on ollut sydämässämme, kun olemme harjoitelleet konsertin kappaleita.

Kädessänne olevasta ohjelmasta voitte lukea kuoron kunniajäsenten Aarno Suoran ja Heikki Hultin kirjoitukset sekä kadettiupseereiden kuorotoiminnan että Kaaderilaulajien historiasta. Tänä päivänä Kaaderilaulajat, kuten niin moni muukin mieskuoro Suomessa, tarvitsee nuorempia laulajia riveihinsä. Tämän takia olemmekin suurella tyytyväisyydellä ottaneet joukkoomme kuoron 2.laulunjohtajan Jouni Nuorgamen, jonka toivomme omalla esimerkillään innoittavan uusia jäseniä joukkoomme.

Toivotan teille nautinnollista konserttia ja sen jälkeistä karonkkaa.

“Kaaderit hei, hei, hurraa, laulun ääni kohoaapi, aina viimein päättyen; Isänmaalle eläköön.”

Kari-Pekka Rannikko

Hallituksen puheenjohtaja

Kaaderilaulajat ry

Kautta maan ja meren ja ilman, käy kaaderin tie...

Kaaderilaulajien sotilaslauluja yli 30 vuoden ajan.

Sotilailta lähtee laulu komennolla heti kolmannella askeleella. Kylmän sodan aikana niitä tarvittiin kuitenkin paljon enemmän, ennen kuin Kaaderilaulajat, isänmaallisista tilaisuuksista tuttu järeä mieslukuinen upseerikuoro oli syntynyt ja kasvanut nykyiselle tasolle. Sen siemenenä oli pieni vaatimaton lauluyhtye, jolla oli eriskummallinen nimi, Toivon Tähtöset.

Kaaderilaulajat viettää tänä vuonna toimintansa 30. vuotta. Kuorolaulu on aina kuulunut upseerikoulutukseen jo kadettiajoista alkaen. Joka vuosi uuden kadettikurssin astuessa palvelukseen perustetaan Kadettikoulussa uusi kadettikuoro. Kaaderilaulajat elää kuitenkin tällä hetkellä kriittistä aikaa. Laulajat vanhenevat ja uusia laulajia liittyy verkkaiseen tahtiin kuoron riveihin. Olisi kohtalokasta, jos tällainen kuorotoiminta lakkaisi upseerien keskuudessa.

Kadettikurssin 48-33-48 keskuudessa on vaikuttanut jo yli 30 vuoden ajan eriskummallinen lauluyhtye Toivon Tähtöset. Omiin korviini ei ole tullut tietoa saman tyylisestä toiminnasta muiden kadettikurssien osalta, vaikka kaikilla kadettikursseilla on ollut kuoroja reilusti yli 150 vuoden ajan. Muistelen nyt Toivon Tähtösten syntyä ja kehittymistä vuosikymmenten varrella aina Kaaderilaulajien perustamiseen.

Toivon Tähtösten synty

Sysäyksen lauluyhtyeen syntymiseen antoi kurssimme 30-vuotisjuhla Mikkelissä 1993. Juhlatoimikunta oli miettinyt ohjelmaa ja päätti, että siellä esiintyisi oman kurssin kadettikuoro. Saimme houkuteltua musiikkineuvos Urpo Jokisen juhlaamme kunniavieraaksi. Samalla esitimme, että koottaisiin oman kurssin kadettikuoro, jota tietenkin johtaisi kunniavieraamme. Urpo Jokinen kiinnostui asiasta. Hän mielti kuorolle juhlaohjelman. Ohjelma nuotteineen lähetettiin

kaikille kadettikuorossa laulaneille. Kenraaliharjoitus pidettiin sitten Mikkelissä ennen kurssijuhlaa. Kuoron esiintyminen sujui mallikkaasti ja saimme raikuvat aplodit erityisesti paikalla olleilta daameilta.

Kadettikurssin 48-33-48 kuoro 30-vuotiskurssijuhlassa Mikkelin Upseerikerholla syksyllä 1993

Hyvin mennyt esiintymisemme kurssijuhlassa herätti ajatuksia mahdollisesta jatkosta. Kun juhla oli ohi ja palattiin arkeen, kurssimme kadettivääpeli Jouko Nissinen ryhtyi aktiivisena toimeen. Hän kutsui kaikki kotiinsa laulamaan ja muistelemaan menneitä. Mikkelin kuorossa lauloi toista kymmentä helsinkiläistä kurssilaista. Mukaan houkuteltiin myös Urpo Jokinen. Totesimme kuin yhdestä suusta, että laulaminen on hauskaa ja sitä kannattaa jatkaa. Tästä alkoi yhtyeemme historia.

Päätettiin, että kokoonnuttaisiin kerran kuukaudessa lauluharjoituksiin toistemme koteihin. Päätettiin myös, että Urpo toimisi yhtyeen taiteellisena johtajana. Seppo Tanskanen valittiin yhtyeen intendentiksi. En vielä tänäkään päivänä tiedä, mitkä olivat intendentin tehtävät. Seppo Tanskanen kuitenkin otti tämän luottamustoimen mieluusti vastaan. Joukkoomme kuului myös muutamia sellaisia

kurssilaisia, jotka oman ilmoituksensa mukaan eivät omanneet lauluääntä. Tämä ei millään muotoa haitannut toimintaa.

Ohjelmistomme sisälsi alusta lähtien pääosin yksinkertaisia sotilaslauluja ja serenadeja. Ohjelmaa Urpo Jokinen nimittikin ”upseerivarmaksi”. Hän laati Toivon Tähtösille jopa oman lauluvihkon. Mukana toiminnassa olivat alusta lähtien myös kuorolaisten vaimot.

Kokoontumisen aluksi yhtyeellä oli oma lauluharjoituksensa Urpo Jokisen johdolla vaimojen keskittyessä kokemusten vaihtoon ja keskusteluihin. Kun harjoitukset olivat päättyneet, lauluyhtye antoi seurueelle ”konsertin”. Aplodit olivat aina suurenmoiset.

Lopuksi tarjottiin koko seurueelle ateria ja päätteeksi kahvit.

Mistä sitten syntyi nimi Toivon Tähtöset? Ryhmämme harrasti matkailua kotimaassa ja ulkomaillakin. Eräällä matkalla, joka suuntautui Baltian maihin ja Neuvostoliittoon pysähdyimme Riiassa ja majoituimme aivan kaupungin keskustassa olevaan ”neuvostohotelliin”, jonka juhlasalissa oli iltaisin musiikkiesityksiä. Sovimme hotellin johdon kanssa, että yhtyeemme saisi esiintyä eräänä illan artisteista.

Urpon johdolla lauloimme yhtyeellemme sopivaa ohjelmistoa. Yhtenä numerona oli ”Heprealaisten orjien kuoro” Giuseppe Verdin oopperasta Nabucco. Laulun tekstissä kuoro laulaa ”toivon tähtönen taivaalla kimmeltää”. Tässä kohdassa Urpo Jokinen löi laulumme poikki ja sanoi: ”Kyllä te olette tavallisia toivon tähtösiä. Minä haluaisin kuulla vain neljää ääntä, mutta te tarjoatte minulle kymmenen sonnimullin mölinää”. Täytyy kyllä myöntää, että emme aivan onnistuneet tässä esiintymisessä. Olisiko pitänyt jättää se yksi ryyppy ottamatta? Tästä lähtien kurssimme lauluyhtye on kantanut nimeä Toivon Tähtöset.

Kompuroivasta alusta huolimatta Toivon Tähtösten toiminta jatkui hyvin vilkkaana. Osallistuimme monenlaisiin tilaisuuksiin. Oli syntymäpäiväjuhlia, taidenäyttelyiden avajaisia, rajatiedon messuja, aikakauslehti Suomen Sotilaan

Toivon Tähtöset viettämässä Tuomaan päivää 21.12.2009

juhlia, sieniretkiä, esityksiä maaherrojen kesäkokouksissa, oopperamatkoja Tallinnaan ja Riikaan, Tuomaan päivän lauluiltoja, Sotilaan Taivas konserttisiintymisen Hämeenlinnassa ja yhteisiä vapunviettoja. Vapputapahtumiin liittyi aina laulavan yhtyeemme esiintymiset eri puolilla Kruununhaka. Tässä vain muutamia Toivon Tähtösten toiminnan muotoja. Tietenkin esiinnyimme omis- sa kurssijuhlissamme moninaisia kertoja. Innokkuutemme sai myös palautetta. Tapaamisessamme Maanpuolustuskorkeakoululla talvella 2001 Pekka Sotamaa totesikin hymyssä suin: ”Joko taas se Toivon Tähtöset esiintyy. Olen toivonut, ettei minun enää olisi tarvinnut kuulla näitä esityksiä. Tämä olkoon viimeinen tapahtuma, johon osallistun.”

Kaaderilaulajien synty

Miten Toivon Tähtöset sitten vaikutti Kaaderilaulajien syntyyn? Kadettiupseereista koostuvaa kuoroa oli yritetty muodostaa aikojen kuluessa useampia kertoja. Eräs aikakirjoihin merkitty yritys oli keväällä 1979. Tällöin Kadettikoulun johtajana toiminut eversti Matti Vanonen kokosi 18 upseerin kuoron, joka esiintyi upseerikoulutuksen 200-vuotisjuhlan kahvikonsertissa Kadettikoulussa. Tämä jäi kuitenkin ensimmäiseksi ja viimeiseksi esitykseksi tältä kokoonpanolta. Seuraava yritys oli tusinan vuosia myöhemmin, kun Kadettikunta täytti 70 vuotta 1991. Juhlassa esiintyi tuplakvartetti Matti Orlamon johdolla. Tämäkin esiintyminen jäi ainoaksi.

Kun oma kurssimme täytti 30 vuotta vuonna 1993 ja juhlia varten oli koottu oman kurssin kadettikuoro, oli se samalla lähtölaukaus Kaaderilaulajien perustamiseen. Kaaderilaulajien perustava kokous pidettiin ravintola Royalissa 12.10.1994. Tällöin Urpo Jokinen valittiin itseoikeutettuna kuoron taiteelliseksi johtajaksi, olihan hän on ollut yhteinen nimittäjä kaikissa aikaisemmissakin yrityksissä. Heikki Vilén valittiin ensimmäiseksi puheenjohtajaksi kuoron perustavassa kokouksessa. Hän ennätti toimia tässä tehtävässä vain pari kuukautta, kun hän siirtyi ETYJ:n kriisinhallintatehtäviin. Minut valittiin Heikin jälkeen puheenjohtajaksi. Oman kurssimme jäsenistä puheenjohtajana on toiminut myös Antti Mustonen. Monet kurssiveljistämme on toiminut erilaisissa luottamustehtävissä Kaaderilaulajien riveissä. Kaiken kaikkiaan kymmenen kurssitoveriamme on laulanut Kaaderilaulajissa.

Kaaderilaulajien kokoonpano 8.5.1999 Ritarihuoneella

Kaaderilaulajien alkutaipaleella yritimme luoda yhteyksiä vastaavanlaisiin upseeri- tai sotilaskuoroihin. Pohjoismaista eikä Keski-Euroopastakaan löytynyt mitään vastaavaa. Puna-armeijan kuoroon emme sattuneesta syystä ottaneet yhteyttä. Virosta löytyi kuitenkin sotaveteraaneista koottu Soome Poiste Meeskuor. Kuoron johtajana toimi Urpo Jokisen hyvä ystävä ja monipuolinen musiikkimies professori Uno Järvelä. Tämän kuoron kanssa Kaaderilaulajat teki tiivistä yhteistyötä siihen asti, kunnes viimeinenkin Soome Poiste Meeskuoron jäsen oli edesmennyt.

Kaaderilaulajien lipunnaulaustilaisuus Helsingin Tuomiokirkon kryptassa 14.9.2009

Kaaderilaulajien perustamisen jälkeen Toivon Tähtöset jatkoi omaa menestyksestä toimintaansa vuosikausia. Toimintaperiaatteet pysyivät pitkälti samoina. Tarjoilun osalta päätettiin jossakin vaiheessa, ettei aterioita ”konserttien” yhteydessä enää tarjota, vaan tyydytään kahvituslinjaan. Kun korona pandemia sitten iski, pysäytti se myös Toivon Tähtösten toiminnan lähes kokonaan. Ei ollut enää mahdollisuuksia kokoontua. Yhtye vietti hiljaiseloa pari vuotta. Pandemian helitettyä yritimme käynnistää toiminnan uudelleen. Se ei ole ollut helppoa. Olihan laulajien keski-ikäkin jo yli 80 vuotta. Muutama tapaaminen on voitu järjestää ja ehkä vielä löytyy tarmoa toiminnan jatkamiselle. Aika on pikkuhiljaa tehnyt tehtävänsä. Osa laulajista on jo siirtynyt taivaalliseen kuoroon ja osa daameista matkannut ajasta ikuisuuteen. Tulevaisuus näyttää, onko Toivon Tähtösillä vielä jotakin annettavaa.

Kaaderilaulajat tänään

Vuosi 2024 on Kaaderilaulajien 30. toimintavuosi. Koronapandemian vaikutus toimintaan on hellittänyt ja harjoitus- sekä konserttitoiminta on voitu hoitaa ilman rajoituksia. Kuoron laulajavahvuus on valitettavasti edelleen supistunut ja se vaikuttaa toimintaan ratkaisevasti. Kuoron toiminta tulee tämän johdosta olemaan pienimuotoista ja jatkumaan vuosi kerrallaan.

Toimintasuunnitelmat onkin rakennettu siten, että niissä on otettu huomioon kuoron esiintymiskokoonpanon pientyminen. Konserttitoiminnassa pyritään myös siihen, että voitaisiin toteuttaa yhteisesiintymisiä muiden kuorojen ja yhtyeiden kanssa.

Vuoden 2023 teemana oli Slava Ukraini. Teema valikoitui useista eri vaihtoehdoista. Teeman mukainen hyväntekeväisyyskonsertti Ukrainan hyväksi järjestettiin 2023 keväällä Laajasalon kirkossa. Kirkkosali oli täynnä kuulijoita.

Kuten alussa totesin, kuoro elää tulevaisuutensa kannalta ratkaisevia aikoja. Onko hyväksyttävä se, että Kaaderilaulajien toiminta vaimenee pikkuhiljaa vai olisiko löydettävissä jokin ratkaisu asiantilan korjaamiseksi. Laulutaitoisia upseereita on vaikka kuinka paljon. Tätä todistaa joka kadettikurssilla toimivat kadettikuorot. Kadettikuorolla on aina ollut tärkeä tehtävä upseerikoulutuksessa. Sen esiintymiset erilaisissa isänmaallisissa ja maanpuolustuksellisissa tilaisuuksissa ovat olleet hyvin toivottuja.

Haluaisin herättää keskustelua siitä, mikä on Kaaderilaulajien asema ja toiminta tulevaisuudessa.

Kuten vuoden 2024 toimintasuunnitelmassa sanotaan, kuoron toiminta tulee laulajavahvuuden ollessa näin pieni olemaan pienimuotoista ja jatkumaan vuosi kerrallaan. Toki vuoden 2024 alussa kuoromme sai riveihinsä merkittävää lisävahvistusta, kun 2. laulunjohtajana aloitti Jouni Nuorgam kadettikurssilta 101.

Kaaderilaulajat ja kadetit 25 vuotis- juhlakonsertissa Ritarihuoneella vuonna 2019

Olisiko ratkaisu löydettävissä siitä, että jotkin nuoremmat kadettikurssit ottaisivat kunnia-asiakseen vaalia kuoroperinnettä ja Kaaderilaulajien toiminnan jatko olisi turvattu. Oma kadettikurssimme tarttui aikoinaan ”härkää sarvista” ja saatiin Kaaderilaulajat synnytettyä. Parhaimmillaan kuorossa lauloi yli kolmekymmentä upseeria kadetista kenraaliin. Löytyisikö vielä tahtoa ja kykyä saattaa sotilaslaulujen esitykset kunniaan upseerin elämässä?

Meillä nykyisillä laulajilla on vaalittavanamme erityisasema, joka muodostuu ainakin kahdesta merkittävästä asiasta. Ensimmäinen on velvollisuus kuoron perustajia ja tässä tapauksessa erityisesti musiikkineuvos Urpo Jokista kohtaan. Hän näki kuorolaulussa hienon tavan edustaa perisuomalaista upseeriutta niin Kadettikuoron kuin Kaaderilaulajienkin kautta. Toinen asia liittyy Kaaderilaulajien ohjelmistoon, joka muodostuu pääasiassa sotilaslauluista ja marsseista. Niiden esittäminen julkisesti on erittäin arvokasta maanpuolustustyötä isänmaan hyväksi.

Aarno Suorsa

Kaaderilaulajien kunniajäsen

Kaaderilaulajien hallituksen puheenjohtaja 1995-1999 ja 2020-2022

Nyt ystävät laulu jo aloittakaa...

OHJELMA

Kuorolaulua Kaaderilaulajat

- Kansanlaulu ..... Vive la compagnie*
Kansanlaulu ..... Suomalaiset tarkka-ampujat
Kansanlaulu ..... Maantie on kova kävellä
Kansanlaulu ..... Karjalan jääkärien marssi

Yksinlaulua Janne Isoaho

- Oskar Merikanto (1868-1924) ..... Itkevä huilu*
Oskar Merikanto ..... Anniina

Kvartettilaulua kadettikvartetti

- Oskar Merikanto ..... Tuulantei*
Nils-Eric Fougstedt (1910-1961)..... Romanssi

Kuorolaulua Kaaderilaulajat

- Väinö Hannikainen (1900-1960) ..... Sinne jonnekin*
Lassi Utsjoki (1893-1957).....Vartiossa, solo Janne Isoaho
Martti Lintulahti (1917-1982) ..... Kaaderit
Kansansävelmä..... Hakkapeliittain marssi
Jean Sibelius (1865-1957) ..... Jääkärien marssi

Kaaderilaulajat 30 v juhlaconsertissa

I Tenori

*Evl Jukka Haltia
Evl Markku Heinonen
Ev Heikki Hult
Kom Timo Joutsen
Evl Risto Rantakari
Komkapt Hannu Rantala
Kapt Pauli Toikka
Evl Jussi Tudeer*

I Basso

*Evl Rainer Hannikainen
Komdri Ari Hautakangas
Komdri Matti Mäkinen
Ylil Ari Palenius*

II Tenori

*Evl Matti Ahtiainen
Kom Matti Ketola
Maj Jukka-Pekka Koskinen
Evl Antti Mustonen
Ev Kari-Pekka Rannikko
Evl Ilkka Öhman*

II Basso

*Evl Pentti Korhonen
Evl Seppo Ruohonen
Kom Juha Savisaari
Maj Aarno Suorsa*

Laulujen taustoja

Vive la compagnie on vanha ranskalainen sotilaslaulu, joka on tunnettu laajasti maailmalla. Kadetit ovat sitä esittäneet Urpo Jokisen sovittamana lauluna lähes vuosittain. Saukki, joka oli legendaarinen iskelmien suomentaja, on laatinut myös *Vive la compagnie* lauluun suomalaiset sanat.

Marssilaulu *Suomalaiset tarkka-ampujat* kuuluu niihin lukuisiin sotilaslauluihin, joita syntyi 1800-luvulla. Laulua on todennäköisesti esitetty Kaartin Tarkka-ampujapataljoonan keskuudessa. Marssin sanoittaja on tuntematon ja teksti lienee syntynyt Maantie on kova kävellä marssilaulun tapaan laulajien keskuudessa.

Vuoden 1878 asevelvollisuuslain nojalla Suomeen perustettiin kahdeksan tarkka-ampujapataljoonaa, joista yksi sijoittui Ouluun. Pataljoonan perinteisiin kuuluivat marssilaulut kuten kansanomainen marssi Maantie on kova kävellä.

Karjalan jääkärien marssin kansansävelmää kuultiin jo Suomen sotien (1808-09) tienoilla. Vapaussodan aikana viipurilaissyntyinen Elli Hällström laati marssin sanat nimellä Kaunis Karjala ja teki ne isänmaallisessa innoituksessa Savonlinnassa 29.1.2918. Kaartin

soittokunnan kapellimestari Artturi Rope muokkasi 1930-luvulla puolustusvoimille iltasoiton, jota varuskuntien päävartion edessä soitettiin kello 21.00 signaalitorvella. Tästä fanfaarista ja Karjalan jääkärien marssista Rope teki yhdistelmän. Urpo Jokinen on tehnyt marssista Kaaderilaulajille kuorosovituksen.

Oskar Merikanto tunnetaan paljolti yksinlaulujen säveltäjänä. Laulut ovat kansanomaisia ja helposti niiden melodisuus jäi soimaan kuulijan korviin. *Itkevä huilu*, joka on sävelletty 1905, edustaa tätä kansansävelmäsuuntausta. Toisaalta useissa hänen lauluissaan on myös vokaalista loistokkuutta ja herkkyyttä kuten esimerkiksi laulussa *Anniina*, jonka Merikanto sävelsi 1901. Larin-Kyösti on tehnyt Itkevän huilun sanat ja kirjailija Daniel Fallström on Anniinan laulun ruotsinkielinen sanoittaja. Suomennos on tuntematon. Kaikkiaan Merikanto sävelsi 91 yksinlaulua.

Oskar Merikanto sävelsi myös näytelmämusiikkia. *Tuulantei* on Teuvo Pakkalan kirjoittamasta laulunäytelmästä Tukkijoella. Näytelmän laulujen tekstiosuutta muokattiin alkuvaiheessa entistä paremmaksi. Siihen kutsuttiin

teatterijohtaja Kaarlo Bergbomin toimesta sanoittajiksi Larin-Kyösti, Otto Manninen ja Kaarle Halme. Samalla näytelmän säveltäjäksi valittiin Oskar Merikanto. Tarina kertoo, että Oskar Merikanto olisi säveltänyt Tuulantein ravintola Arkadiassa savukerasian kanteen. Matti Orlamo on tehnyt kadeteille kuorosovituksen.

Nils-Eric Fougstedtin sävelsi *Romanssin* elokuvaan Katariina ja Munkkinie-men kreivi. Elokuva valmistui syksyllä 1942. Romanssi oli elokuvan tunnussävelmä, joka oli alun perin esittää pelkästään soitettuna. Koska elokuvan yhtä päähenkilöä näytteli tuolloin nouseva tähti ja hyvä laulaja Leif Wager, niin hänelle haluttiin elokuvaan tunnussävelmään liittyvä laulusoolo. Elokuvan ohjaaja Ossi Elstelä halusi Romanssin sanoituksesta varsin romanttisen. Elstelä soitti tällöin puhelimitse Viipuriin Reino Hirvisepälle ja tilasi häneltä Romanssin sanoituksen. Hirvisepä lupasi valmiin sanoituksen varttitunnissa. Romanssi on tullut viime vuosina varsin suosituksi kadettien keskuudessa. Matti Orlamo on tehnyt kadeteille sopivan kuorosovituksen.

Väinö Hannikainen otti osaa omalla sävelmällään marssilaulukilpailuun, joka järjestettiin radiossa ylimääräisten harjoitusten aikana marraskuussa 1939.

Kirjailija F.E. Sillanpää oli aiemmin tehnyt marssin sanat. Aimo Mustonen voitti kilpailun. Kapteeni R.W. Palmroth, joka oli kilpailun järjestäjä, kiinnitti huomiota myös kilpailuun lähetettyyn Väinö Hannikaisen sävelmään. Palmroth piti sitä siinä määrin hyvänä sävellyksenä, että teki siihen oman sanoituksen nimellä Reino Hirvisepä. Kappaleen nimeksi tuli *Sinne jonnekin*. Matti Orlamo laati siihen myöhemmin mieskuorosovituksen.

Jyväskyläläisen musiikkimiehen ja toimittajan Lassi Utsjoen säveltämä *Vartiassa* on syntynyt talvisodan aikana 16-vuotiaan Elli Tuomiston runon innoittamana. Nuori koulutyttö Tuomisto lähetti runon julkaistavaksi sanomalehti Keski-suomalaiseen. Sanomalehden toimituksessa ollut Utsjoki ihastui runoon ja sävelsi sen. Urpo Jokinen on laatinut laulun mieskuorosovituksen.

Viipurissa syntynyt kadettialikersantti Martti Lintulahti valmistui upseerin virkaan 26. kadettikurssilta kesällä 1943. Hänen isänsä pankinjohtaja Arvo Lintulahti oli mm. Viipurin Lauluveikkojen puheenjohtajana ja tunnettiin Viipurissa suurena isänmaan ystävänä. Kuorossa Martin isää pidettiin innokkaana, toverillisena laulajaveljenä ja sytyttävänä puhujana. Olisiko hänen

poikansa saanut isältään perintönä musiikin lisäksi kielellisiä lahjoja. Kadettikouluaikoina Martti Lintulahti sävelsi *Kaaderit* laulun, johon hän myös teki sanoituksen kurssitoveri kadettialikersantti Henrik Anttilan opastuksella. Martti Lintulahti oli taitava pianisti ja musiikkimies. Hän oli kielitaitoinen ja puhui tavallisten diplomaattikielten lisäksi japania, kiinaa ja arabiaa. Sotien jälkeen hän oli mm. Suomen Marsalkka Mannerheimin adjutanttina. Lintulahti erosi puolustusvoimien palveluksesta 1948, jonka jälkeen hän oli ulkoasianhallinnon palveluksessa kuolemaansa saakka. Urpo Jokinen on sovittanut mieskuorolle *Kaaderit* laulun.

Hakkapeliittain marssi eli Suomalaisen ratsuväen marssi 30-vuotisessa sodassa on sävelmä 30-vuotisen sodan ajoilta. Torsten Ståhlhandske kunnostautui suomalaisten ratsuväkijoukkojen eli Hakkapeliittojen päällikkönä. Hän johti menestyksellisesti hakkapeliittajoukkojaan mm. Breitenfeldin, Lechjoen, Nürnbergin, Lützenin ja Leipzigin taisteluissa. Ståhlhandske yleni 30-vuotisen sodan aikana ratsuväenkenraaliksi asti. Konsertissa kuullaan marssin aluksi Hämeen Ratsurykmentin signaalisoitto. Yrjö Veijola on suomentanut Sakari Topeliuksen ruotsinkieliset sanat. Urpo Jokinen on

laatinut marssin mieskuorosovituksen.

Jääkäripataljoona 27:n päällystö järjesti Libaussa kolme eri kirjoituskilpailua. Näistä viimeinen pidettiin heinä- elokuun vaihteessa 1917, jossa tehtävänä oli jääkäripataljoonan marssin sanojen laatiminen. Kilpailun voitti Heikki Nurmio. Kilpailulautakunnan pöytäkirjassa lausutaan, että Heikki Nurmion ensimmäisen palkinnon saanut ehdotus kohooa paljon muiden kilpailijoiden ehdotusten yläpuolelle ja täyttää myös korkeat laatuvaatimukset.

Runon tekijä sai laatia marssin sanat uudestaan varsinkin kolmannen säkeistön osalta, koska sanamuotoa Viro, Aunus pidettiin liian rohkeana. Aluksi tulosta ei tahtonut syntyä ollenkaan, kunnes eräässä taisteluharjoituksessa hänen mieleensä tulivat marssin lopulliset säkeet.

Myöhemmin runo toimitettiin säveltäjämestari Jean Sibeliukselle, joka innostui tekstistä siinä määrin, että sävelsi sen muutamassa päivässä isänmaallisessa tunnelmassa.

Tietoa konsertin johtajista ja solistista

Kadettiupseerien kuoro Kaaderilaulajat on päässyt nyt kolmenkymmenen vuoden ikään. Sen toiminta on ollut tähän päivään saakka vireätä. Kuoron ohjelmistoon ovat kuuluneet isänmaalliset ja sotilasaiheiset laulut sekä myös serenadit naisille. Musiikkineuvos Urpo Jokisen hänen edeltäjänsä kamreeri Aarne Pesolan toive saada kokoon laulajia entisistä kadettikuorolaisista toteutui vihdoin syksyllä 1994, kun Kaaderilaulajat perustettiin. Siitä lähtien olemme saaneet nauttia kuoron esityksistä monissa tilaisuuksissa ja kuoron omissa konserteissa. Reipas ja välitön kadettiupseerien laulu jatkokoon tulevinakin vuosikymmeninä!

Everstiluutnantti dir.cant. Matti Orlamo

on syntynyt 1949. Hän on valmistunut maavoimien kadettikursilta 57 upseerin virkaan 1973. Nuoruudessaan hän harrasti pianonsoittoa mm. Seppo Linjaman, Iris Helena Niinivaara-Soran ja Sergei Kulangon johdolla. Orlamo suoritti kuoronjohdon peruskurssin ja sen jatkokurssin Klemetti-opistossa Ilmo Riihimäen ja Heikki Liimolan opastamana. Hän on osallistunut pianosäestäjänä useina vuosina Joutsenon ja Lohjan yksinlaulukursseille, joissa hän on saanut oppia säestyksen tulkinnasta mm. Collin Hansenin, Heikki Pellisen ja Ilmari Räikkösen johdolla. Matti Orlamo on ollut Viipurin Lauluveikkojen 2. laulunjohtaja ja Helsingin Faktorialaulajien sekä Kadettikuoron laulunjohtaja ja on edelleen Kaaderilaulajien laulunjohtaja.

Yliluutnantti Jouni Nuorgam

on syntynyt 1991. Hän valmistunut maavoimien kadettikursilta 101 upseerin virkaan 2017. Nuorgam on harrastanut musiikkia nuoruudestaan lähtien, pääinstrumenttinaan trumpetti. Hän on opiskellut Hollolan musiikkiloukilla ja Lahden Musiikkiopistossa sekä myöhemmin aikuisopiskelijana Pohjois-Kymen Musiikkiopistossa. Lisäksi hän on osallistunut kapellimestari- ja orkesterijohdon kursseille esimerkiksi Ville Paakkunaisen ja Tero Haikalan johdossa. Nuorgam suoritti varusmiespalveluksen Puolustusvoimien Varusmiessoittokunnassa 2011-2012, jonka jälkeen hän työskenteli soittaja-aliupseerina Savon Sotilassoittokunnassa Mikkelissä soittokunnan lakkauttamiseen asti. Nuorgam on esiintynyt uransa aikana mm. Miljazz-kiertueilla, Suomen sotilassoittokuntien yhteiskon-

Majuri Janne Isoaho

serteissa niin koti- kuin ulkomailla, Suomen Kansallisoopperassa ja sen baletissa sekä Provinssirockissa. Jouni Nuorgam on ollut oman kadettikurssinsa kuorokadetti ja on ottanut vastaan Kadettikuoron johtajan tehtävät 2024. Hän on Kaaderilaulajien 2. laulunjohtaja. Tällä hetkellä hän opiskelee musiikkipedagogiikkaa Metropolian ammattikorkeakoulussa Helsingissä.

on syntynyt 1983. Hän on valmistunut ilmavoimien kadettikurssilta 91 upseerin virkaan 2008. Hän on laulanut Kadettikuoron lisäksi Jyväskylän oopperakuorossa. Isoaho on ollut Jyväskylän ammattikorkeakoulun harjoitusmusiikkiopiston oppilaana 2014-2017. Hän on ollut perustamassa Muurame Ooppera ry:tä ja laulanut sen soolorooleissa vuodesta 2019 lähtien sekä Jyväskylän seurakunnan vaativissa projekteissa niin solistina kuin sekakvarteteissa. Isoaho aloitti syksyllä 2023 klassisen laulun opinnot Jyväskylän toisen asteen oppilaitoksessa Gradialla. Hän opiskellut yksinlaulua mm. Esko Jurvelinin, Aki Alamikkotervon, Panu Skytän, Päivi Virolainen-Kalpion ja Leila Saaren johdolla. Tällä hetkellä Isoaho palvelee Ilmavoimien esikunnan henkilöstöosastolla.

KAADERILAULAJIEN HISTORIAA

”Vive la Compagnie -aletaanpas sitten laulaa” - komensi musiikinopettaja Urpo Jokinen Ravintola Royalin kabinetissa syksyllä 1994. Sinne oli yleisestä kutsusta kokoontunut lähes 40 kadettiupseeria aikeenaan perustaa upseerien kuoro. Vanha ranskalainen sotilaslaulu ”eläköön toveruus, kumppanuus” kajahti reippaasti ulkomuistista, olihan jokainen paikalle tullut laulanut sitä ainakaan Kadettikuorosaan. Perustettiin upseerien mieskuoro, Kaaderilaulajat. Ranskalaisperäinen sana kaaderi, runko, tarkoittaa sotilaitoksen runkohenkilöstöä, upseereita. Samoin ranskalaisperäinen sana kadetti, nuorempi veli sai sotilaallisen merkityksen, kun hallitsijan ja ylimystön nuorempien poikien uravalintana oli yleensä sotilasura.

Upseerien kuorolauluperinne juontuu yli 170 vuoden takaa. Haminan Kadettikoulun pastori Klas Collan perusti kouluun vuonna 1850 kuoron, Kadettikuoron. Siitä lähtien on Suomen Kadettikouluissa jokaisella kurssilla toiminut Kadettikuoro. Poikkeuksena vain aika 1904 - 1919, jolloin Suomen sotaväki oli lakkautettuna, Kadettikoulu sen mukana. Perustetun Kaaderilaulajien toiminta alkoi reippaasti ja ennakkoluulottomasti esiintymisillä omin konsertein sekä valtakunnallisissa isänmaallisissa ja sotilastilaisuuksissa. Jo kolme vuosikymmentä Kadettikuoron johtajana toiminut Urpo Jokinen otti johtajan tehtävän. Kuoron ohjelmisto muodostui heti alkuun isänmaallisista ja sotilaslauluista sekä tunnetuimmista perusmieskuorolauluista. Jalkaväenkenraali Adolf Ehrnroothin sanojen ” Suomi on hyvä maa, sitä kannattaa puolustaa” innoittamana Urpo Jokinen sävelsi ja sanoitti kuorolle laulun ”Suomi on hyvä maa”. Siitä tuli heti kuoron ”lippulaulu” ja lukuisat maamme veteraanikuorot omaksuivat sen suosikkiohjelmistoonsa. Kenraali Ehrnrooth kutsuttiin kuoromme ensimmäiseksi kunniajäseneksi.

Yhteistoiminta jatkosodan virolaisvapaaehtoisten, Suomen Poikien mieskuoron kanssa alkoi myös heti. Vierailut ja konsertit Virossa olivat lähes vuosittainen tapahtuma melkein 30 vuoden ajan. Mieliin painuvia esiintymispaikkoja Virossa ovat olleet mm Tallinnan Metsäkalmisto, Estonia teatterin konserttisali, Mustapäiden talo, Kansalliskirjasto, Suomen suurlähetystö sekä kirkot. Viron lisäksi Kaaderilaulajat on tehnyt konserttimatkoja Latviaan, Puolaan ja Unkariin. Kotimaassa kuoro on vuosien aikana esiintynyt valtakunnallisissa tilaisuuksissa mm Säätytalossa, Finlandia- talossa, Yliopiston juhlasalissa, Messukeskuksessa ja kirkoissa. Eteläisen Suomen suurimmat kaupungit ovat myös tuttuja kuorolle. Kaaderilaulajat on tehnyt yhteistyötä Karelia Puhallinorkesterin, Kaartin soittokunnan ja Laivaston soittokunnan kanssa. Kuoro on saanut konserttiensa solisteiksi maamme eturivin solisteja. Kuoro on julkaissut kuusi CD-äänitettä, joista osa on saatu tehdä yhdessä Kaartin Soittokunnan kanssa. Kuoro on julkaissut myös sekä 10-vuotis että

20-vuotishistoriakirjat. Kuorolaisten erikoisin, jo unohdettu saavutus on nykyisin hyvin suositun pääsiäisnäytelmän Via Crucis tuominen Helsinkiin. Kuoron Ilo-mantsista kotoisin ollut puuhamies majuri Jouko Nissisen toimesta ja kuoron laulajien avulla ensimmäinen esitys v 1994 toteutettiin Tuomiokirkon portailla tuomio-seurakunnan vastustuksesta huolimatta.

Kuoro lauluvahvuus säilyi kahden ensimmäisen vuosikymmenen aikana 30-40 vaiheilla ja kuorossa oli laulajia kadetista kenraalin. Lähes kaikilla mieskuoroilla kautta maan on nykyisin vaikeuksia saada uusia, nuoria laulajia. Kaaderilaulajien rivivahvuus on viime vuosina laskenut jonkin verran. Musiikkineuvos Urpo Jokisen johdettua Kadettikuoroa 40 vuotta ja sen jälkeen Kaaderilaulajia vielä 10 vuotta kuoron oma mies, everstiluutnantti Matti Orlamo otti kuoron musiikin johdon. Hän ja toinen kuoron oma mies, yliluutnantti Jouni Nuorgam johtavat tämän-päiväisen konsertin.

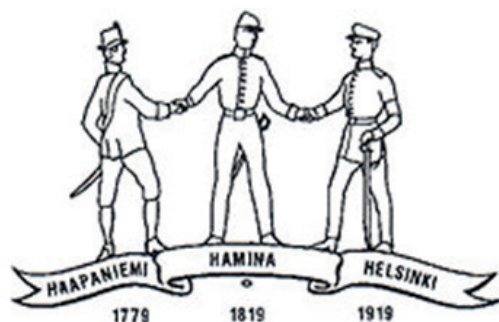
Kaaderilaulajien laulu kumpuaa kuten Kadettikuoronkin jo yli puolentoista vuosisadan ajan isänmaan rakkaudesta, menneiden sukupolvien ja sotiemme veteraanien työn arvostuksesta, sillä Suomi on hyvä maa, sitä kannatta puolustaa.

Heikki Hult

Kaaderilaulajien kunniajäsen

Kaaderilaulajien hallituksen puheenjohtaja 2004-2014

Kaaderilaulajat ry on suomalainen kadettiupseerien mieskuoro, jossa on laulajia kadetista kenraaliin. Kaaderilaulajat vaalii ja kehittää kadettien ja upseerien sotilas -ja kuorolauluperinnettä. Samalla kuoro tukee Kadettikunta ry:n maanpuolustusaatteellista toimintaa. Kuoron laulua kilvoittaa isänmaanrakkaus, sotiemme veteraanisukupolven kunnioitus, kadettiveljeys sekä upseeri- ja kavaljeeriperinteen mukainen kauniimman sukupuolen ihailu ja arvostus.

Kaaderilaulajat ry on Suomen Mieskuoroliiton ja Sulasol ry:n jäsen. Kuoro konsertoi vuosittain useita kertoja, myös ulkomailla, sekä yksin että yhdessä muiden kuorojen ja orkestereiden kanssa. Usein on kysymyksessä isänmaalliset juhlatapahtumat tai sotilastilaisuudet, jolloin kuoro esiintyy suomalaisen upseerin virkapuvussa. Kuoron solisteina esiintyy laaja kirjo taiteilijoita huippuammattilaisista harrastajalaulajiin. Kuoro ja sen kvartetit ovat hyvin suosittuja ja tilattavissa esiintymään myös pienempimuotoisiin tilaisuuksiin kuten vuosi- ja perhejuhliin sekä siunaus- ja muistotilaisuuksiin.

www.kaaderilaulajat.fi

 30 *Kaaderilaulajat*
VUOTTA